

Vyhráli jsme druhou světovou válku? Diskuse o Národním dni vítězství v Polsku.

MIROŚLAW SZUMIŁO

V mnoha evropských zemích se 8. května slaví konec války a vítězství nad nacistickým Německem. Tak je tomu i v Polsku, avšak u nás se tomuto datu přikládá mnohem menší význam. „Den vítězství“ je totiž dnem, na který jsou v Polsku stále rozdělené názory a který je zastíněn sovětskou minulostí.

Podle oficiálního výkladu není pochyb o tom, že Polsko patřilo mezi státy vítězné protinacistické koalice. Poláci bojovali po boku Spojenců na všech frontách od prvního do posledního dne války. V okamžiku ukončení války bylo v polských ozbrojených silách na Západě asi 200 tisíc vojáků. Ve stejné době sloužilo v polské „lidové“ armádě bojující na východní frontě přibližně 370 tisíc vojáků. Skutečný počet, po započítání téměř 400 tisíc přísahajících členů podzemní Zemské armády [Armija krajowa], činí téměř milion bojujících proti německým vojskům.¹

Navzdory tak významnému vojenskému přínosu k vítězství nad německou třetí říší se polská delegace 27. června 1945 nezúčastnila zakládající konference Organizace spojených národů v San Francisku. Nepřítomnost zástupců polské vlády u jednacího stolu byla viditelným projevem nejasné situace státu, který byl zároveň vítězem i poraženým. Legitimní vláda Polské republiky, sídlící v exilu v Londýně, totiž ztratila uznání Sovětského svazu – mocnosti, která fakticky rozhodovala o osudu střední a východní Evropy. Pod patronátem Josifa Vissarionoviče Stalina vznikla 21. července 1944 v Moskvě pseudovláda v podobě Polského výboru národního osvobození [Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, PKWN], složeného z komunistů a jejich stoupenců. Na konferenci velmocí v Jaltě (4.–11. února 1945) bylo dohodnuto údajně kompromisní řešení v podobě vytvoření Prozatímní vlády národní jednoty [Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej]. Ta vznikla 28. června 1945, tedy den po podpisu *Charty Spojených národů*, a na začátku července 1945 byla uznána Velkou Británií a Spojenými státy. Do jejích řad vstoupili pouze čtyři politici z vlasti a emigrace, kteří byli nezávislí na komunistech. Ve skutečnosti se tedy nejednalo o vládu národní jednoty ani o politické řešení adekvátní pro stát, který zvítězil ve druhé světové válce.²

Polsko mělo mezi státy protinacistické koalice výjimečné postavení, protože v září 1939 se stalo obětí agrese ze strany Německé říše i Sovětského svazu. To mělo za následek, že navzdory obrovskému přínosu ve válce proti Hitlerovi se pol-

1 SULEJA, Włodzimierz: Niezakończone rozrachunki. *Biuletyn IPN*, 2002, nr 5, s. 4.

2 HOLZER, Jerzy: Polska 1945. Wojna wygrana czy przegrana? In: ANDRZEJEWSKI, Marek – BERENDT, Grzegorz – CHINCIŃSKI, Tomasz – TRZECIAK, Andrzej (red.): *Od wojny do wolności. Wybuch i konsekwencje II wojny światowej 1939–1989*. Muzeum II wojny światowej w Gdańsku, Gdańsk–Warszawa 2010, s. 162–163.

ští vojáci nezúčastnili vítězné přehlídky konané 8. června 1946 v Londýně. Bylo to hořké svědectví o marginalizaci naší země v poválečném světovém řádu. Západ stále považoval jakékoli zdůrazňování příspěvku Polska k vítězství nad německou třetí říší za zbytečné dráždění Stalina.³

Jako účastník vítězné protinacistické koalice vyšlo Polsko z druhé světové války strašlivě zmrzačené a radikálně změněné. Ztráta východních území, tj. více než 45 % rozlohy oproti stavu před sovětským vpádem v září 1939 (Sovětský svaz anektoval 178 000 km²), nebyla dostatečně kompenzována územími získanými na západě. Území státu se zmenšilo o 20 %, z 388 tisíc km² na 312 tisíc km².

Spojenecké deklarace se ukázaly být jen kusy papíru. V polské otázce měl rozhodující význam hlas sovětského diktátora Stalina, podporovaného americkým prezidentem Franklinem Delano Rooseveltem, přičemž britský premiér Winston Churchill byl zcela bezmocný. V důsledku toho bylo rozhodnutí o zmenšení území Polska na východě a současném přiznání územních kompenzací na západě přijato třemi velmocemi na konferencích v Teheránu, Jaltě a Postupimi. Západní Spojenci tak mlčky schválili sovětskou politiku dokonaných skutečností [*fait accompli*], uplatňovanou ve východních oblastech II. polské republiky.⁴

Skutečnou národní katastrofou byly lidské a materiální ztráty. Život ztratilo téměř 6 milionů občanů. S lidskými ztrátami ve výši 17,22 % celkové populace zaujímalo Polsko v tomto ohledu druhé místo mezi zeměmi okupovanými Německem. Více než 30 % polské inteligence bylo vyvražděno. Většina velkých měst byla zničena. Polské hlavní město Varšava leželo v troskách a jeho obyvatelstvo bylo zabito nebo vyhnáno. Polsko nenávratně ztratilo dvě velká kulturní centra na východě, Vilnius a Lvov, která hrála v polských dějinách významnou roli. Polsko bylo posunuto z východu na západ o přibližně 200–300 km, což bylo to doprovázeno masovým přesídlením obyvatelstva.⁵

Konec druhé světové války znamenal více než jen kapitulaci Německa – byl také počátkem nového řádu, zrodem studené války, rozdělením Evropy a pro mnoho národů, včetně Poláků, novým zotročením a nutností znovu bojovat za skutečnou nezávislost.

V komunisticky ovládaném Polsku byl již v roce 1945 vyhlášen jako svátek 9. květen, v souladu s pokyny z Moskvy, která tento den vyhlásila Dnem vítězství v celém východním bloku. Dekret podepsaný polským komunistickým vůdcem Bolesławem Bierutem zněl: „Za účelem připomenutí vítězství polského národa a jeho velkých spojenců nad germánským útočníkem, demokracie nad hitlerismem a fašismem, svobody a spravedlnosti nad otroctvím a násilím bude den 9. května, jako den ukončení válečných operací, představovat Národní svátek vítězství a svobody.“⁶

3 WRÓBEL, Janusz: Parada zwycięstwa bez Polaków. *Biuletyn IPN*, s. 99–106.

4 SULEJA, Włodzimierz: Niezakończone rozrachunki. *Biuletyn IPN*, 2002, nr 5, s. 5.

5 PACZKOWSKI, Andrzej: *Pół století dějin Polska 1939–1989*. Academia, Praha 2000, s. 91.

6 Dekret z 8. května 1945 o ustavení národního svátku vítězství a svobody. (viz Dz.U. z 1945 r. nr 21, pozn. 116, dostupný online.)

V letech 1945–1950 byl Den vítězství státním svátkem a dnem pracovního volna. V roce 1951 byl tento status zrušen, ale v letech 1982–1989 byl znovu obnoven. Hlavní oslavy se konaly ve Varšavě – zpočátku na Náměstí Zwycięstwa, poté na Náměstí Defilad. Probíhaly formou vojenských přehlídek, ukázek vojenské techniky, slavnostních akademií ve školách a podnicích a také kladením věnců u pomníků připomínajících události z let 1939–1945. Povinně se vysílaly rozhlasové a postupem času i televizní přenosy – jak z Varšavy, tak z Moskvy. Během různých oslav, například ve školách nebo vojenských jednotkách, se připomínalo bratrství ve zbraňi se Sovětským svazem a Rudou armádou, zejména při významných výročí.⁷

V průběhu let – zejména po roce 1970 – se forma oslav stávala symboličtější. Stále častěji se omezovala na kladení květin a věnců k pomníkům „hrdinů sovětské armády“ a organizování místních oslav, které měly spíše ceremoniální než masový charakter. V osmdesátých letech, v době společenské krize a růstu síly opozice soustředěné kolem odborového hnutí Solidarity, účinnost válečné propagandy slábla a občané oslavy často bojkotovali. Vláda komunistické Polské lidové republiky tehdy přikládala větší význam Národnímu svátku znovuzrození Polska, který se slavil 22. července, tj. výročí vyhlášení *Manifestu Polského výboru národního osvobození*.⁸

Status Dne vítězství byl však v Polsku nižší než v Sovětském svazu a později v Rusku, kde je dodnes *Děň победы* velkým svátkem, kolem kterého se utvrzuje mýtus o velké vlastenecké válce. Pro polské komunisty byla mnohem důležitější jiná „data vítězství“, a to 22. července 1944, kdy byl vyhlášen *Manifest Polského výboru národního osvobození*, a tím vznikla nová polská státnost pod protektorátem Moskvy. Právě 22. červenec byl hlavním státním svátkem Polské lidové republiky.

Polská opozice v době komunismu považovala za neoficiální svátek vítězství 3. květen, tedy den, kdy byla v roce 1791 vyhlášena první polská ústava a zvítězila demokracie. Den 9. květen byl vlastně vnímán jen jako sovětský svátek. Přesto po pádu komunismu v roce 1989, kdy byly obnoveny bývalé státní svátky – 3. květen a 11. listopad (Den nezávislosti), zůstal Národní svátek vítězství a svobody 9. květena v oficiálním kalendáři. Ve Varšavě se slavil hlavně na hřbitově sovětských vojáků bez účasti širší veřejnosti, ale za účasti reprezentativních jednotek polské armády a zástupců postsovětských států.

Podívejme se nyní na místo roku 1945 v kolektivní paměti polské společnosti. Průzkumy veřejného mínění z roku 1987 ukázaly, že konec druhé světové války zaujímal první místo mezi výročími, která by měla být oslavována obzvláště slavnostně. Toto datum uvedlo 46 % respondentů, zatímco získání nezávislosti Polska 11. listopadu 1918 bylo nejdůležitější pouze pro 26 %.⁹ Důvody pro takovou

7 Viz <https://www.newsweek.pl/historia/poslowie-za-zniesieniem-swieta-dnia-zwyciestwa-9-maja/q91bntj> (k 1. 12. 2025).

8 Viz <https://forumdialogu.eu/2020/05/07/dzien-wyzwolenia-czy-dzien-zniewolenia-polska-i-8-9-maja/> (k 1. 12. 2025).

9 SZPOCIŃSKI, Andrzej: II wojna światowa w badaniach socjologicznych (do roku 2009). In: ANDRZEJEWski, Marek – BERENDT, Grzegorz – CHINCIŃSKI, Tomasz – TRZECIAK, Andrzej (red.): *Od wojny*

odpověď byly pravděpodobně dva. Zprvč to byl oficiální vzkaz komunistické propagandy. Za druhé se u starší generace Poláků projevovala ještě čerstvá vzpomínka na válku.

V podobném průzkumu z roku 2004 (tedy o 17 let později) došlo k radikální změně. Na konci druhé světové války ji jako nejdůležitější označilo již pouze 17 % respondentů. Mnohem více ceněna byla jiná výročí oslavovaná ve svobodném Polsku: získání nezávislosti v roce 1918 (49 % respondentů) a přijetí ústavy 3. května 1791 (25 %).¹⁰

V roce 2009 byli Poláci dotázáni na bilanci druhé světové války pro naši zemi. Téměř dvě třetiny respondentů považovaly Polsko za vítěze, z toho 31 % dotázaných uvedlo, že Polsko dosáhlo bezpodmínečného vítězství. Stejný podíl (31 %) se domníval, že polské vítězství nebylo úplné. Pouze 23 % respondentů se domnívalo, že Polsko nebylo vítězem druhé světové války. Ostatní (15 %) neměli na tuto otázku názor.¹¹

Ti, kdo zařadili svou zemi mezi vítěze, zdůrazňovali, že Polsko patřilo k vítězné protinacistické koalici (14 %) a po osvobození od německé okupace znovu získalo nezávislost (9 %). Kromě toho byl zdůrazňován významný vojenský přínos Polska k vítězství, vytrvalost v boji a hrdinství vojáků. Pocit porážky souvisel s tím, že Polsko nakonec nezískalo zpět nezávislost a stalo se vazalem Sovětského svazu, a také s tím, že v zemi byl zaveden komunistický systém. Často se také poukazovalo na velké materiální ztráty a ztrátu východních území, která byla po válce připojena k Sovětskému svazu. Druhým prvkem pesimistického hodnocení druhé světové války je přesvědčení, že Polsko nemělo žádný vliv na průběh událostí, protože válka byla z polského hlediska střetem dvou totalitních systémů (nacistického a sovětského) a o jejím výsledku rozhodovaly výhradně světové velmoci.¹²

Podle historiků závisí hodnocení dopadů druhé světové války na Polsko na úhlu pohledu, který zaujmeme. Jerzy Holzer navrhuje pohled skrze prizma realizace válečných cílů Polska. Na začátku války bylo cílem nepochybně zachování státních hranic a suverenity. Z tohoto úhlu pohledu Polsko válku prohrálo, protože neobnovilo skutečnou suverenitu ani hranice. Ztratilo velkou část svého území. Žádná jiná země vítězné protinacistické koalice neměla v roce 1945 menší území než v roce 1939 (Polsko přišlo dokonce o 20 %). Československo sice ztratilo Podkarpatskou Rus, tedy 9 % území z roku 1938, ale to byla jen část územních ztrát, které utrpělo ještě před vypuknutím války. Ostatní území ztracená rovněž před válkou (z nichž největší byly tzv. Sudety) získalo zpět.¹³ Spornou otázkou je dopad přesunu

do wolności. *Wybuch i konsekwencje II wojny światowej 1939–1989*. Muzeum II wojny światowej w Gdańsku, Gdańsk–Warszawa 2010, s. 75.

10 Tamtéž, s. 76.

11 KWIATKOWSKI, Piotr Tadeusz: *II wojna światowa w pamięci współczesnego społeczeństwa polskiego*, s. 108.

12 Tamtéž.

13 HOLZER, Jerzy: *Polska 1945. Wojna wygrana czy przegrana?*, s. 164–165.

Polska z východu na západ. Byla k němu připojena území menší než ta ztracená, ale s bohatší infrastrukturou, přírodními zdroji (Slezsko) a větším přístupem k moři (Pomořansko). Podle druhého pohledu se hlavním válečným cílem Polska v podmínkách nacistického teroru stalo zachování státu na mapě Evropy a záchrana polského národa před biologickým vyhlazením a trvalým zotročením v roli podlidí. Z tohoto pohledu Polsko válku vyhrálo, protože alternativou bylo vítězství nacistického Německa, které by přineslo nesrovnatelně větší ztráty. Z tohoto úhlu pohledu bylo vítězství Sovětského svazu a nové zotročení pro Polsko menším zlem. Rok 1945 tak lze považovat za „hořké vítězství“.¹⁴

Navzdory rostoucímu historickému povědomí společnosti v průběhu let se Národní svátek vítězství a svobody slavil ve staré komunistické podobě až do roku 2014. Vyvolával stále větší kontroverze, zejména proto, že 9. května se konaly také oslavy organizované s velkou pompou v Rusku. V roce 1995 v rámci sporu o to, jak by Polsko mělo tento den připomínat, prezident Lech Wałęsa kritizoval tehdejšího premiéra Józefa Oleksyho z postkomunistické levice za to, že se zúčastnil oslav v Moskvě. Také cesta prezidenta Aleksandra Kwaśniewského v roce 2005 na slavnostní přehlídku v Moskvě se setkala s ostrými protesty.¹⁵ Přesto i v roce 2010 vyslala vláda Občanské platformy [Platforma Obywatelska, PO] polské vojáky na oslavy 65. výročí konce války v roce 2010. Na Rudém náměstí pochodovali společně s Rusy, zástupci postsovětských zemí, Spojeného království, Spojených států a Francie.

V rámci politiky obnovení vztahů s Ruskem polská televize s nadšením informovala o přehlídce vítězství v Moskvě 9. května 2013. Institut národní paměti tehdy upozornil, že oslavy Dne vítězství v Rusku jsou spojeny s udržováním stalinistického historického narativu založeného na propagandistických zkresleních, podle nichž Rudá armáda údajně přinesla všem evropským národům svobodu a nezávislost.

Na jaře roku 2014 předložili poslanci tehdejší opoziční strany Právo a spravedlnost [*Prawo i Sprawiedliwość*, PiS] v polském Sejmu návrh zákona, který počítal se zrušením tohoto svátku prostřednictvím zrušení dekretu z roku 1945. V odůvodnění návrhu se uvádělo:

„Národní svátek vítězství a svobody, slavený 9. května, byl ustanoven dekretem Národní rady. Připomíná datum konce druhé světové války přijaté v Sovětském svazu a vynucené sovětskými úřady v zemích patřících do zóny států kontrolovaných Sovětským svazem, která vznikla v důsledku druhé světové války. V ostatních zemích světa se za den ukončení druhé světové války považuje 8. květen, tedy den podpisu kapitulace ozbrojených sil německé třetí říše podle středoevropského času. [...] Polsko – ačkoli osvobozené od německého nacismu – upadlo do dlouhodobého otroctví sovětského komunismu. Totalitarismus nacistického Německa

¹⁴ Tamtéž, s. 167–168.

¹⁵ Viz <https://forumdialogu.eu/2020/05/07/dzien-wyzwolenia-czy-dzien-zniewolenia-polska-i-8-9-maja/> (k 1. 12. 2025).

byl poražen, ale v Polsku nebylo možné z vůle národa ustavit demokratický systém vycházející z evropské tradice, ale na bodácích sovětského hegemonu byl v naší zemi nastolen systém komunistického totalitarismu. Zavedení svátku 9. května bylo tedy jedním z aktů falšování historie a vyjádřením podřízenosti polských komunistických orgánů sovětskému vládci. V důsledku toho nemůže tato připomínka v polské třetí republice obstát. Máme-li možnost demokraticky rozhodovat o osudu naší vlasti, měli bychom zrušit stále platný dekret, který je pozůstatkem sovětského totalitního režimu.¹⁶

Legislativní výbor projednal návrh zákona předložený parlamentním poslaneckým klubem strany Právo a spravedlnost, který počítal se zrušením 9. května jako Národního svátku vítězství a svobody, a vydal k němu kladné stanovisko. Dne 24. září 2014 se v parlamentu konala diskuse, během níž téměř všechny parlamentní kluby návrh podpořily. Pouze postkomunisté ze Svazu demokratické levice [Sojusz Lewicy Demokratycznej, SLD] se proti zrušení svátku postavili. Navrhli, aby se „Den vítězství“ jako státní svátek přesunul z 9. na 8. května, protože v tento den slaví vítězství celá západní Evropa. Mělo se tak stát prostřednictvím novely Bierutowa dekretu z roku 1945. Proti tomu protestovali poslanci strany Právo a spravedlnost. Poslanec Bartosz Kownacki prohlásil: „Tento den vítězství, 8. květen, který se slavil v ulicích Paříže nebo Londýna, kde se pilo víno, whisky a jásalo se, byl pro stovky tisíc Poláků – ať se nám to líbí nebo ne – dnem dalšího zotročení. Již tehdy desítky tisíc vojáků Zemské armády, nevinných lidí, seděly v komunistických věznicích. Na to musíme pamatovat. Pro Francouze a Angličany to bylo skutečně vítězství, ale pro nás to bohužel znamenalo další otroctví.“¹⁷

Návrh byl předán Legislativní komisi, kde diskuse pokračovala 3. prosince 2014. Tadeusz Iwiński setrval na svém stanovisku, zatímco poslanec strany Právo a spravedlnost Stanisław Pięta prohlásil:

„Tento zákon prostě nedává smysl, protože nikdy nedošlo k žádnému vítězství. Musíme interpretovat historii z hlediska našich zájmů. To, že jeden barbar porazil druhého barbara, není pro Poláky žádný důvod k oslavám, protože pro nás to byla jen změna okupantů. Tento svátek by se neměl slavit ani 9., ani 8. května. Věznice byly sice vyprázdněny od Poláků vězněných nacisty, ale okamžitě se naplnily Poláky vězněnými Sověty. Polští vůdčí představitelé byli odvezeni do Moskvy a tam zavražděni. To není žádný důvod, abychom tento svátek zaváděli. Chápeme, že dědicové Sovětského svazu mají důvody k jeho oslavě. Nějaké důvody mají i němečtí antifašisté, mají je i naši spojenci, kteří nás nechali napospas Stalinovi, ale my

16 Viz [https://orka.sejm.gov.pl/Druki7ka.nsf/Projekty/7-020-991-2014/\\$file/7-020-991-2014.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/Druki7ka.nsf/Projekty/7-020-991-2014/$file/7-020-991-2014.pdf) (k 1. 12. 2025).

17 Sprawozdanie stenograficzne z 75 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej dniu 24 września 2014 r., Warszawa: Sejm RP, 2014, s. 135–140: https://orka2.sejm.gov.pl/StenoInter7.nsf/0/09BD4F5A-43C886D7C1257D71002F16B0/%24File/75_ksiazka_a_bis.pdf (k 1. 12. 2025).

nemáme potřebu tyto události oslavovat. Nedošlo k žádnému vítězství a tento svátek nemá smysl. Měl by být vyškrtnut z právního řádu Polské republiky a tečka.”¹⁸

Pozměňovací návrh předložený postkomunisty byl komisí odmítnut. V polovině prosince 2014 byl však na základě rozhodnutí Konventu seniorů¹⁹ návrh stažen z programu hlasování Sejmu. Stalo se tak poté, co poslanec Svazu demokratické levice Tadeusz Iwiński připomněl, že jeho klub navrhl pozměňovací návrh, aby se den vítězství slavil 8. května, ale ten nezískal podporu sněmovní komise, a že v takovém případě, pokud bude přijat návrh zákona předložený stranou Právo a spravedlnost, nebude se slavit žádný svátek připomínající konec druhé světové války.

Dne 15. dubna 2015 byl do Sejmu předložen návrh zákona, který stanoví 8. květen jako Národní den vítězství, předložený poslanci vládní Občanské platformy. Parlamentní diskuse o něm proběhla velmi rychle, již 24. dubna. Poslanec Tadeusz Dziuba jménem klubu strany Právo a spravedlnost tehdy navrhl dvě podstatné změny. První z nich navrhovala, aby byl tento státní svátek označen jako Den vítězství, bez přívlastku: „Národní den vítězství znamená den vítězství národa, zatímco konec druhé světové války rozhodně nebyl konečným vítězstvím našeho národního společenství. (Potlesk) Genocidní německá nadvláda v Polsku skončila, ale polský národ upadl na další desetiletí do jiné nadvlády – nadvlády sovětského, tedy ruského despotismu.“ V druhém pozměňovacím návrhu požadoval, aby v zákoně bylo výslovně uvedeno, že svátek je ustanoven na památku vítězství nad Němci.²⁰

Pouze nezávislý poslanec Zbigniew Girzyński, historik z povolání, se až do konce stavěl proti zavedení jakéhokoli dne vítězství:

„Polsko ve válce utrpělo porážku, stejně jako Německo nebo Japonsko. Mnohem menší ztráty utrpěly Itálie a Rumunsko, které kolaborovaly s třetí říší. V Polsku bychom tento svátek vůbec neměli mít. [...] Protože Polsko nemá co slavit. Francouzi a Angličané mají co slavit, Rusové mají co slavit, ale Poláci ne. Pro nás skončily důsledky druhé světové války pádem komunismu, okupace Polska ve skutečnosti skončila v roce 1993, kdy poslední ruští vojáci opustili území, na které vkročili 17. září 1939. V polském kalendáři by neměl být den vítězství, nanejvýš bychom mohli připomínat konec druhé světové války.“²¹

Nakonec Sejm přijal jeden z pozměňovacích návrhů strany Právo a spravedlnost, v důsledku čehož zněl základní text zákona takto: „Na památku vítězství nad nacistickým Německem se den 8. května stanoví jako Národní den vítězství.“ V hlasování byl pozměněný text zákona přijat Sejmem drtivou většinou hlasů: 396 poslanců

18 Viz <https://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/biuletyn.xsp?documentId=9297DC0C93E7FD61C1257DAB00514DA0> (k 1. 12. 2025).

19 Konvent seniorů Sejmu Polské republiky [Konwent Seniorów Sejmu RP] je orgánem zajišťujícím spolupráci mezi parlamentními kluby a skupinami v záležitostech týkajících se práce Sejmu. Skládá se z předsedy, místopředsedů a zástupců parlamentních klubů a skupin.

20 Sprawozdanie stenograficzne z 91 posiedzenia Sejmu RP w dniu 24 kwietnia 2015, s. 311–312. https://orka2.sejm.gov.pl/StenolInter7.nsf/0/365F18A54554C470C1257E3100657C3F/%24File/91_c_ksiadzka_bis.pdf (k 1. 12. 2025).

21 Sprawozdanie stenograficzne z 91 posiedzenia Sejmu RP w dniu 24 kwietnia 2015, s. 316–317.

hlasovalo pro, 5 proti a 14 se zdrželo hlasování.²² Klub strany Právo a spravedlnost hlasoval pro zákon, protože jedinou možnou alternativou bylo v té době zachování platnosti Bierutova dekretu z roku 1945.

Dne 7. května 2015 podepsal prezident Bronisław Komorowski zákon, který okamžitě vstoupil v platnost.²³ Díky tomu se již následující den slavil nový svátek. Na podzim roku 2015 opoziční strana Právo a spravedlnost vyhrála parlamentní volby a převzala moc v Polsku. K diskusi o smyslu oslav Národního dne vítězství se však již nevrátila. Tyto oslavy se dodnes konají oficiálně, ale s velmi malým zájmem médií a občanů. Většina mladých lidí o tomto svátku, který není dnem pracovního a školního volna, vůbec neví. V podstatě je mrtvý a nevyvolává žádné emoce. Je tedy nejvyšší čas skoncovat s touto fikcí a oslavami dne vítězství 8. května. Pro Polsko a Poláky je skutečným dnem vítězství 15. srpen – výročí vítězství nad bolševiky v bitvě o Varšavu v roce 1920.

22 Sprawozdanie stenograficzne z 91 posiedzenia Sejmu RP w dniu 24 kwietnia 2015, s. 318.

23 Viz <https://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=3C852DD779632D5AC1257E28003E8289> (k 1. 12. 2025).